

*Avfallsutredning för
Stockholms län -
Rapport 2
Framtidsäkring – resultat från
"känslighetsanalys" i seminarieform*

Innehållsförteckning

INLEDNING OCH BAKGRUND	1
PROCESSEN KRING FRAMTIDSÄKRING AV RAS-KOMMITTÉNS AVFALLSUTREDNING	2
BESKRIVNING AV PROCESSEN	2
SEMINARIUM 1 (12:E SEPTEMBER)	2
<i>Moment 1: Identifiering av omvärldstrender.</i>	2
<i>Moment 2: Identifiering av utmaningar inför framtiden.</i>	2
<i>Summering och mellanliggande arbete.</i>	2
SEMINARIUM 2 (5:E OKTOBER)	2
<i>Moment 3: Repetition och revidering av resultatet från seminarium 1</i>	2
<i>Moment 4: Värdering av de viktigaste utmaningarna</i>	2
<i>Moment 5: Bedömning av enighet kring huvudstrategi vs rådighet över utmaningen</i>	3
<i>Moment 6: Jämförelse mellan resultatet av processen och de utmaningar som lyfts fram i RAS-kommitténs rapport om framtidens avfallshantering</i>	3
RESULTAT FRÅN SEMINARIUM 1	4
RESULTAT FRÅN SEMINARIUM 2	6

Inledning och bakgrund

Som ett led i den regionala avfallsutredningen för Stockholms län har genomförts ett framtidsseminarium kring länets avfallshantering. Under två halvdagar samlades representanter för olika avfallsintressenter i regionen för att diskutera vilka de stora framtida utmaningarna är för avfallshantering i Stockholms län.

Målet var att genom en bred och förutsättningslös dialog skapa en gemensam ”kartbild” om framtiden. Initiativt är inte målet att skapa samsyn utan snarare att identifiera” vad parterna är överens om respektive inte är överens om” som en startpunkt.

Resultatet av seminariet fungerar därmed som en informell ”känslighetsanalys” av det resultat som kommit fram tidigare i utredningen och kan även tillföra andra dimensioner.

Processledare vid seminarierna var Erik Herngren och Ulf Boman från Kairos Future.

Deltagare vid seminarierna var följande:

Ingemar Resare	ABC-Åkarna
Lars Dalgren	Fortum Värme
Annika Helker Lundström	Återvinningsindustrierna
Ulla Krohn och John Strand*	Förpacknings och tidningsinsamlingen
Ronny Bergens	Fastighetsägarna
Jan-Olof Eriksson	Sörab (RAS arbetsutskott)
Elinor Nordquist	Nacka kommun (RAS arbetsutskott)
Johan Castwall	Stockholms stad (RAS arbetsutskott)
Leif Lundin	Värmdö kommun(RAS arbetsutskott)
Göran Lundberg	KSL (RAS arbetsutskott)
Ylva Lundeberg	Länsstyrelsen Stockholms län (RAS arbetsutskott)
Stefan Hollmark	SRV (RAS arbetsutskott)

* *Ulla och John kunde tyvärr endast delta i möte nr 2.*

Text och bilder i följande del av rapporten är framtagen av Kairos Future

Processen kring framtidsäkring av RAS-kommitténs avfallsutredning

Nedanstående process leddes av Ulf Boman och Erik Herngren från Kairos Future AB.

Bakgrund

Målet var att via en bred dialog med strategiskt viktiga intressenter pröva riktigheten gällande de slutsatser /utmaningar som nämns i RAS-kommitténs rapport om framtidens avfallshantering i Stockholms län.

Beskrivning av processen

Processen genomfördes som två halvdagsseminarier.

Seminarium 1 (12:e september)

Moment 1: Identifiering av omvärldstrender.

Momentet inleddes med att Kairos Future gav exempel på generella omvärldstrender som påverkar samhället för närvarande. Därefter genomfördes en individuell intuitiv trendspaning som följdes av diskussioner i tre mindre grupper. Varje grupp fick uppgiften att identifiera de viktigaste säkra trenderna respektive de viktigaste strategiska osäkerheterna inför framtiden. Varje grupp presenterade sedan sina resultat.

Moment 2: Identifiering av utmaningar inför framtiden.

I ljuset av den samlade bilden av säkra trender och strategiska osäkerheter diskuterade varje grupp vilka de största utmaningarna är för framtidens avfallshantering i Stockholms län. Resultatet blev 18 olika utmaningar inför framtiden med utgångspunkt från övergripande omvärldsförändringar.

Summering och mellanliggande arbete.

Efter seminariet sammanställde Kairos Future resultatet och det skickades ut till deltagarna. Till seminarium två skickades också RAS-kommitténs preliminära rapport om Framtidens avfallshantering ut till alla deltagare.

Seminarium 2 (5:e oktober)

Moment 3: Repetition och revidering av resultatet från seminarium 1

Seminariet inleddes med en genomgång av resultatet från seminarium 1., Det föranledde en diskussion där listan över utmaningar revideras och komprimerades till att omfatta 14 utmaningar istället för dittillsvarande 18.

Moment 4: Värdering av de viktigaste utmaningarna

Därefter ombads alla deltagare att individuellt lyfta fram de fem utmaningar de ansåg vara viktigast och poängsätta dem så att den viktigaste utmaningen fick 5 poäng, den näst viktigaste 4 poäng osv. När det var klart delgav alla sina egna prioriteringar och resultatet summerades. Det resulterade i en gemensam bild över de viktigaste utmaningarna inför framtiden.

Moment 5: Bedömning av enighet kring huvudstrategi vs rådighet över utmaningen

Nästa moment innebar en diskussion i plenum där de utmaningar som fått högst poäng vid bedömningen i föregående moment penetrerades med avseende på huruvida det finns en enighet kring vilka strategier som ska användas för att möta utmaningen samt huruvida utmaningen är av sådan karaktär att de organisationer som deltog i seminariet anser sig ha egen rådighet över frågan eller inte. Det blev en mycket fruktbar och spänstig diskussion som borde kunna utgöra grund för en fortsatt dialog om olika handlingsvägar vad gäller framtidens avfallshantering.

Moment 6: Jämförelse mellan resultatet av processen och de utmaningar som lyfts fram i RAS-kommitténs rapport om framtidens avfallshantering

Till sist genomfördes en matchning mellan de utmaningar som lyfts fram som mest centrala i ovanstående process med de utmaningar som lyfts fram i RAS-kommitténs rapport om framtidens avfallshantering i Stockholms län.

Resultat från seminarium 1

Sammanställningar av trendanalys:

Redovisning 12/9 (Sammanställning Säkra)

Säkra

- Alltmer långväga transporter
- Ökade energipriser, Ökad drivmedelskostnad
- Lagarna allt svårare förändra – marknaden hittar mångfald av lösningar, Ökade styrmedel – färre nya lagar
- Fortsatta krav ”billigare” för hushållen, Ökade krav på flexibilitet från boende Flexibel insamling för kund och utförare
- Fortsatta skatteutspel inom avfall
- Materialåtervinning ökar Avfall är framtidens råvara

Säkra

- Avfallsproducenten ställer för låga krav på avfallshanteringen
- Återvinningsbranschen exporterar råvaror
- Attityden till källsortering försämras
- Komplexare avfall
- Avfallsmängden per cap ökar och planar ut ca 2020, Ökad avfallsmängd
- Ökade krav på enkelhet och med hållbarhetsfokus
- Stadens service även på landet Hög tillgänglighet

Kommentar: ganska stor spridning mellan grupperna Flera lika mellan grupperna

Forum - Strategi - Action

Redovisning 12/9 (Sammanställning osäkra)

Osäkra

- 35 % målet
- Kommunens centrala roll
- Separeringsteknik
- Blir avfall värdefullt
- Avfallens miljöpåverkan minskar Ökad kunskap om avfallens miljöpåverkan
- Vem bygger infrastrukturen (biologisk behandling)
- Frikopplad kommunal avfallshantering & energiproduktion
- Materialbolagen försvinner

Osäkra

- Trafiksituationens utveckling
- Ökad sårbarhet p.g.a. Allt komplexare system
- Kostnader för att bli av med avfall kan påverka våra konsumtionsmönster

Kommentar: stor spridning mellan grupperna Få lika mellan grupperna

Forum - Strategi - Action

Sammanställning av utmaningar:

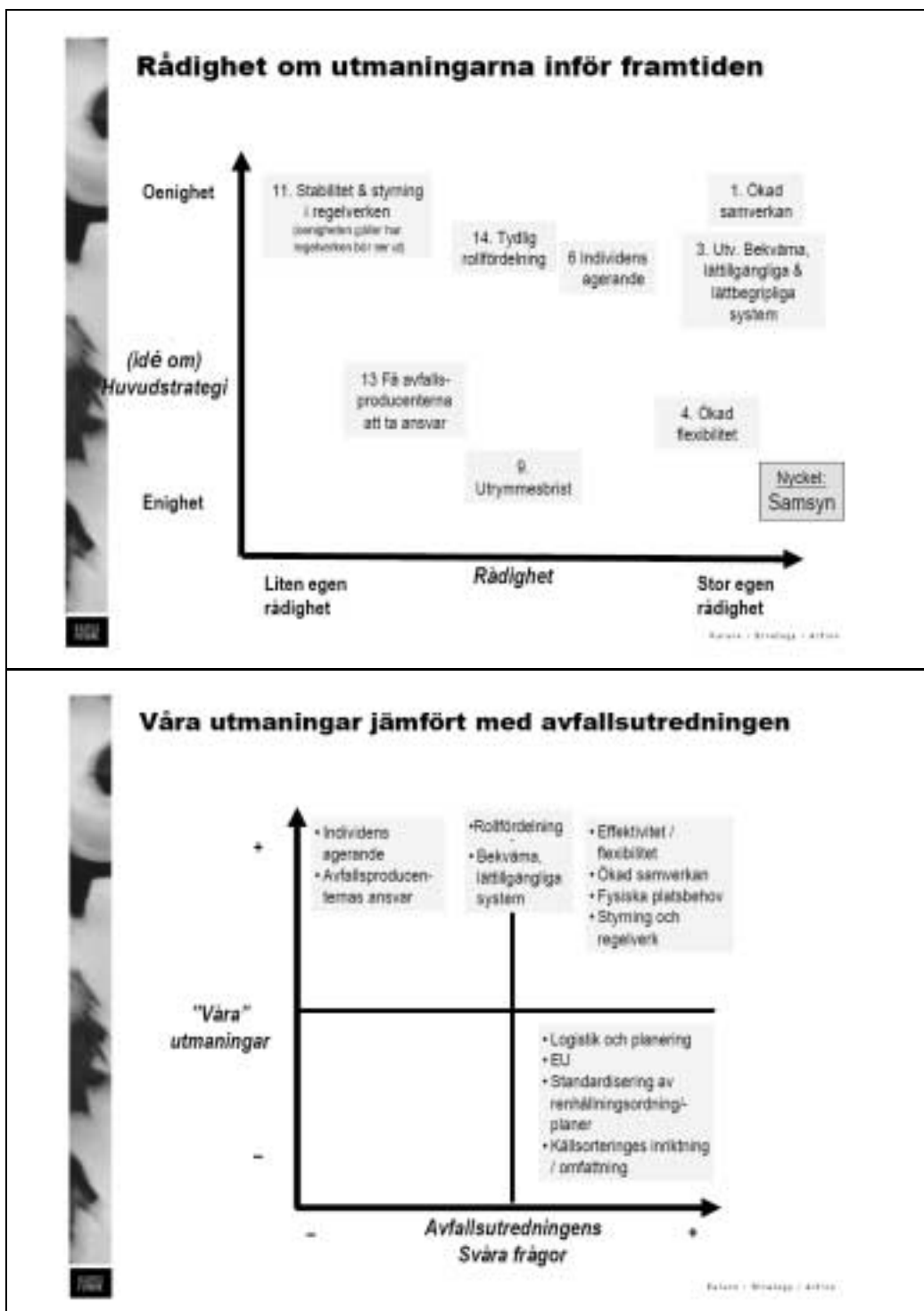
Utmaningar

- Ökad samverkan - mellan kommuner och mellan olika aktörer
- Robusta system
- Bekväma system
- Ökad flexibilitet - kunna erbjuda flexibla lösningar med tydligt ansvar
- Kostnaden för avfallet - ju mer vi sorterar desto dyrare blir det
- Individens agerande - få folk att göra rätt
- Utmaning i logistiken i stort och smått
- Markanden tar ej samhällsansvar
- Utrymmebristen - konkurrens om utrymme i stort och smått
- 35 % målet
- Stabilitet och styrning i regelverken
- Utveckla lättillgängliga och lättbegripliga system för avfallshanteringen
- Stärk eftermarknaden, se avfall som en resurs
- Inför rätt styrmedel
- Se avfall som en råvara
- Få avfallsproducenten att ta ansvar
- Ändra attityden till källsortering
- Ökad flexibilitet

Policy 1 - Strategiska i Berlin

Resultat från seminarium 2

Sammanställning av alla medverkandens syn på den gemensamma rådigheten respektive hur utmaningarna framtagna genom den gemensamma trendanalysen överensstämmer med de utmaningar som tagits fram tidigare i utredningen:

Sammanfattning av de viktigaste frågorna enligt seminariets deltagare att arbeta vidare med:

Sammanfattning och slutsatser

- Förtydligande av rollfördelning
- Verksamheternas (producenternas) ansvar
individernas ansvar
- Lättillgängliga, bekväma och lättbegripliga system

TRIM

Skema / Strategi / År 2010